

ROMÂNIA

ROMÂNIA
ADMINISTRAȚIA PREZIDENTIALĂ
CANCELARIA ORDINILOR

INTRARE CA/1250
IESIRE .....

Ziua 20 din luna XI din anul 2007

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT

729/22.11.2007

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

La Biroul Prezidentului

AP

22.XI.2007

București, 20 noiembrie 2007

Domnului Nicolae VĂCĂROIU
PREȘEDINTELE SENATULUI

În temeiul articolului 77 alineatul (2) din Constituția României, formulez următoarea:

CERERE DE REEXAMINARE

asupra

L229/2006

LEGII privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 60/2006 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, precum și pentru modificarea altor legi

Motivele cererii sunt următoarele:

I. Considerăm că filozofia prezentelor modificări ale Codului de procedură penală vizează în principal subordonarea interesului public, social, de aflare a adevărului în cauzele penale și de tragere la răspundere penală a celor presupuși vinovați de săvârșirea de infracțiuni, interesului personal al persoanelor cercetate sau judecate în legătură cu săvârșirea de infracțiuni. Deși ar fi fost de dorit ca prin această reglementare să se stabilească cu acuratețe drepturile și garanțiile procesuale ale persoanelor vătămate prin săvârșirea de infracțiuni, din păcate acest aspect nu a reprezentat o prioritate semnificativă a legiuitorului în elaborarea acestui act normativ.

Aproape toate modificările aduse Codului de procedură penală prin legea transmisă spre promulgare vizează accentuarea drepturilor persoanelor învinuite sau inculpate în cauze penale și implică restrângerea gravă a prerogativelor organelor judiciare însărcinate cu cercetarea și judecarea acestor cauze. Această restrângere este extrem de periculoasă pentru că afectează eficacitatea activității organelor judiciare și subminează capacitatea acestora de a afla adevărul în cadrul procesului penal. Astfel de initiative sunt de natură să genereze o disoluție a autorității instituțiilor statului și să facă imposibilă satisfacerea de către acestea a funcției lor sociale, în principal prin blocarea activității de cercetare și urmărire penală.

Ținând cont de aceste considerente, apreciem că se impune aprobarea textului Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 60/2006 în forma sa inițială. Ne argumentăm poziția printr-o serie de articole din legea trimisă la promulgare ce trebuie modificate. Subliniem că enumerarea acestor articole este doar exemplificativă, având ca scop evidențierea necesității aprobării Ordonanței în forma sa inițială. Astfel:

1. Art. 91⁶ din Cod, astfel cum a fost reformulat de articolul unic alin. (2) pct. 1¹⁹ al legii trimise spre promulgare interzice folosirea în procesul penal, ca mijloc de probă, a înregistrărilor realizate de către părți cu privire la propriile comunicări. Acest text trebuie modificat în sensul neîmpiedicării administrării probelor obținute ca urmare a altor tipuri de înregistrări. De asemenea, trebuie admise ca probe înregistrările efectuate de o persoană fizică și care sunt aduse ca sprijin al mărturiei sale. În lipsa acestor precizări, textul respectiv devine excesiv de restrictiv, afectând scopul procesului penal deoarece împiedică aflarea adevărului, interzicând părților să dispună cu privire la propriile conversații și comunicări. .

2. Pct. 1²⁵ al articolului unic alin. (12) din legea trimisă spre promulgare, ce completează art. 117 din Codul de procedură penală cu un nou alineat, (4), considerăm că trebuie să fie eliminat. Necesitatea efectuării unei expertize trebuie să

rămână în competența exclusivă a organului judiciar, iar nu să decurgă automat din simplul fapt că o parte solicită efectuarea unei expertize. Prin reglementarea propusă se poate ajunge în practică la blocarea proceselor penale prin solicitarea de expertize succesive de către persoanele investigate. Din aceste considerente prevederea analizată încalcă în mod grav principiul independenței justiției, ridicându-se semne de întrebare chiar cu privire la constituționalitatea acesteia. Mai mult, textul propus este deficitar în redactare: expertiza este o probă ce se supune principiului legalității probelor, astfel că nu poate conduce *a priori* la desființarea altor probe pe motiv că expertul ar constata nelegalitatea obținerii unor mijloace de probă.

3. Alineatul 4¹ al art. 171 din Codul de procedură penală, astfel cum a fost reformulat de articolul unic alin. (12) pct. 11¹ al legii trimise spre promulgare, trebuie modificat în sensul corelării termenului minim acordat pentru pregătirea apărării din oficiu – în textul propus acesta este de 24 de ore - cu durata reținerii. În actuala formulare, măsura reținerii nu mai poate fi luată dacă apărătorul ales al învinuitului sau inculpatului pleacă sau refuză să efectueze apărarea, deoarece apărătorul din oficiu ar trebui să aibă la dispoziție cel puțin 24 de ore pentru pregătirea apărării. Evident, o asemenea normă procedurală nu poate fi acceptată deoarece desființează practic instituția *reținerii*.

4. Pct. 11⁷ al articolului unic alin. (12) din legea trimisă spre promulgare, ce modifică alineatul (1) lit.g) a art. 176 din Codul de procedură penală trebuie eliminat. Formularea ce trimite la “arhiva instanței” este deosebit de importantă pentru că reglementările cu privire la citare își găsesc aplicabilitate atât în faza de judecată, cât și în cea de urmărire penală. Partea citată are acces la dosarul “aflat la arhiva instanței” în faza de judecată, iar nu și în faza de urmărire penală. Lipsa unei prevederi clare în acest sens ar avea ca efect subminarea caracterului confidențial al urmăririi penale, implicând posibilitatea de a consulta dosarul chiar și în faza actelor premergătoare. Precizarea din textul inițial al art 176 are drept scop protejarea anchetei penale desfășurate în faza urmăririi penale. Dacă veți accepta ca învinuitul

sau inculpatul ori martorii să poată lua la cunoștință de conținutul dosarului, există riscul major ca mărturiile să fie influențate iar, mai grav, cei cercetați vor încerca să zădărnicească tragerea lor la răspundere penală. De aceea, sistemul nostru procesual penal plasează instituția prezentării materialului de urmărire penală la sfârșitul fazei urmăririi penale și nu înaintea fiecărei activități la care este necesară prezența uneia dintre părți. Mai mult, o serie întreagă de instituții opresc martorii de la aflarea conținutului dosarului, inclusiv în faza de judecată, pentru a garanta obiectivitatea mărturiei.

5. Art. 493⁴ din Codul de procedură penală, astfel cum a fost reformulat de articolul unic alin. (20) al legii trimise spre promulgare, trebuie reformulat în sensul atribuirii înregistrărilor ambientale a aceluiași regim juridic cu cel al interceptării comunicațiilor electronice. Referitor la modificarea alin.(5) al art. 493⁴ Cod procedură penală, este nejustificată eliminarea procurorului de la efectuarea personală a înregistrărilor în procedura dării în urmărire. Doar prin dispozițiile Codului de procedură penală se dau atribuții specifice procurorului referitoare la urmărirea penală. Atât timp cât acesta are dreptul să efectueze aceste interceptări și înregistrări într-un dosar penal, este nejustificat să fie exclus în faza de dare în urmărire generală a persoanei care nu poate fi localizată și prinsă pentru a se asigura prezentarea acesteia în fața organelor judiciare. De asemenea, este nejustificată introducerea unor modificări în alin.(7) al aceluiași articol, potrivit cărora ștergerea, respectiv distrugerea înregistrărilor legal efectuate necesită obligatoriu acordul persoanei accidental interceptate.

6. Pct. 2 al articolului unic alin. (23) din legea trimisă spre promulgare, ce modifică art. 146 din Codul penal, solicit să fie eliminat din lege, deoarece ridică în mod excesiv limita prejudiciului de la care o faptă poate fi calificată ca având *consecințe deosebit de grave*, de la 200.000 de lei până la 30 de milioane de lei,. Această modificare are efecte extrem de importante în ceea ce privește pedeapsa care poate fi aplicată persoanelor găsite vinovate, precum și asupra termenului de prescripție. Spre exemplu, pentru abuzul în serviciu în formă calificată, prevăzut de art.248¹ C.pen.,

termenul de prescripție este de 10 ani, în timp ce pentru formele simple, prevăzute de art.246-248 C.pen., termenul de prescripție este de 5 ani. Această normă, fiind una de drept material, substanțial, și evident mai favorabilă, are caracter retroactiv și, în consecință, se aplică tuturor cauzelor aflate în acest moment în lucru pe rolul parchetelor și al instanțelor judecătorești.

7. Pct. 3 și 4 ale alin. (23) din legea trimisă spre promulgare trebuie modificate astfel încât informațiile obținute de către jurnaliști cu respectarea deontologiei profesionale să nu atragă răspunderea penală a acestora pentru difuzarea lor. Trebuie ca legiuitorul să adopte o formulă care să ofere un echilibru între protecția corespondenței, a comunicațiilor și a vieții intime, familiale și private a persoanelor cu dreptul publicului de a avea acces la informații.

8. Un impediment extrem de serios în calea unei activități de calitate a organelor judiciare este constituit de restrângerea nejustificată a duratei urmăririi penale. Apare astfel riscul ca faza de urmărire penală să fie insuficient documentată sau să apară erori generate, toate din dorința expresă de încadrare în termenul expres prevăzut de lege. Limitarea în raport de conceptul de „termen rezonabil” impusă de CEDO este suficientă. Complexitatea cauzelor, imposibilitatea identificării autorilor în unele cazuri, dispariția martorilor, făptuitorilor și ale părților procesului penal, efectuarea unor expertize, precum și a unor noi expertize cu un grad ridicat de complexitate etc. nu permit stabilirea duratei maxime a efectuării urmăririi penale (de 6 luni, un an etc.), așa cum se prevede în art.260¹. În consecință, propunem eliminarea prevederilor art. 260¹ din Codul de procedură penală.

9. Prin modificările introduse cu privire la instituția interceptării și înregistrării convorbirii sau comunicărilor se ajunge la imposibilitatea efectuării acestora înainte de începerea urmăririi penale. Dar la începerea urmăririi penale persoana investigată este informată cu privire la efectuarea de cercetări în ceea ce o privește. În aceste condiții, se pune întrebarea dacă interceptarea și înregistrarea convorbirilor ar mai

putea conduce în mod real la aflarea de informații necesare pentru rezolvarea cauzei. Dispoziția din art. 91¹ alin.(10), potrivit căreia „Cererea procurorului care efectuează sau supraveghează urmărirea penală... trebuie să fie însoțită, în mod obligatoriu, de o copie după rezoluția de începere a urmăririi penale...”, blochează în mod evident activitatea organelor de urmărire penală, făcând inaplicabile prevederile referitoare la autorizarea interceptării convorbirilor sau comunicărilor. Această dispoziție este în discordanță cu prevederile de principiu ale art. 91¹ alin.(1) din Codul de procedură penală, în care se prevede că „Interceptarea și înregistrarea convorbirilor sau comunicărilor... se realizează... dacă sunt date ori indicii temeinice privind pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni...”. În raport de cele prezentate mai sus, se impune eliminarea art.91¹ alin.(10) și, în consecință, și a alin.(11) și (12) ale aceluiași articol.

10. Modificarea prevăzută la pct. 11² cu referire la art. 172 alin. 1 este o reîntoarcere la vechea reglementare anterioară Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 60/2006, iar motivarea folosită pentru reactivarea acestui articol nu are nimic de-a face cu conținutul său deoarece „nu se indică situația în care prezența apărătorului este necesară” ci se reintroduce dreptul apărătorului, învinuitului sau inculpatului de a asista la efectuarea oricărui act de urmărire penală. Actuala reglementare este corectă, asigurând dreptul avocatului învinuitului sau inculpatului de a asista la efectuarea oricărui act de urmărire penală ce implică audierea sau prezența părții pe care o apără. La finalizarea urmăririi penale, avocatul îl asistă pe inculpat cu ocazia prezentării materialului de urmărire penală, astfel încât se asigură o apărare efectivă. Extinderea acestui drept la orice act de urmărire penală are efect de tergiversarea desfășurării urmăririi penale și transformă această fază într-una publică, iar coroborate cu noile dispoziții privind sancționarea cu nulitate absolută a oricăror încălcări ale art.172 constituie un impediment serios în desfășurarea anchetelor.

11. Articolul 197 alin. 3¹ stabilește că nulitatea absolută este sancțiunea pentru orice încălcare a unei prevederi a Codului de procedură penală. Această abordare este

excesiv de formalistă, limitând judecătorului dreptul de apreciere asupra probelor. Pe aceste considerente solicitam eliminarea alineatului 3¹.

II. Alături de aceste motive, există și alte modificări, care la o primă citire par a ține de îndreptarea unor erori materiale. În realitate însă, având consecințe asupra coerenței activității de urmărire penală și de strângere a probelor, aceste modificări au ca efect subordonarea interesului general, de aflare a adevărului în cauzele penale și de tragere la răspundere penală a celor vinovați de săvârșirea de infracțiuni, interesului personal al persoanelor cercetate în legătură cu comiterea de infracțiuni. Astfel:

1. Menționarea în art. 64 alin. (2) din Codul de procedură penală, astfel cum a fost modificat de articolul unic alin. (2) pct. 1² din legea trimisă spre promulgare, a expresiei „*inclusiv prin încălcarea prezentului cod*” este inutilă și superfluă, fapt pentru care este nevoie de eliminarea acestora, iar introducerea sintagmei „*și probele*” nu ține seama de definițiile legale date „*probelor*”, conform art. 63 alin. (1) din Cod și, respectiv „*mijloacelor de probă*”, conform art. 64 alin. (1) din același Cod. Este suficientă actuala reglementare potrivit căreia mijloacele de probă obținute ilegal nu pot fi folosite în procesul penal.

2. Înlocuirea conjuncției „*ori*” cu „*și*”, din cuprinsul alin. (1) și (9) din art. 91¹ din Codul de procedură penală, astfel cum a fost reformulat de articolul unic alin. (2) pct. 1¹⁰ și 1¹³ al legii trimise spre promulgare, transformă cele două condiții alternative în care se putea dispune de către judecător interceptarea și înregistrarea în condiții cumulative. „*Identificarea sau localizarea participanților*” constituie o situație diferită față de situația „*cercetării întârziate*”. Ca atare, nu pot fi cumulate cele două situații și de aceea se impune revenirea la forma anterioară a textului.

3. Textul alin. (6) din art. 91¹ modificat prin articolul unic alin. (2) pct. 1¹² al legii trimise spre promulgare duce la o îngrădire nepermisă a folosirii înregistrării convorbirilor, atunci când avocatul săvârșește una din infracțiunile prevăzute de textul

legal. Asigurarea și garantarea confidențialității dintre avocat și client nu justifică eliminarea sintagmei referitoare la „pregătirea sau săvârșirea de către avocat a unei infracțiuni dintre cele prevăzute în alin. 1 și 2” ale art. 91, deoarece s-ar încălca principiul egalității în drepturi a cetățenilor, prevăzut în art. 16 alin.(1) din Constituția României. Astfel, se impune modificarea alin.(6) al art. 91¹ și păstrarea formei inițiale.

III. Având în vedere competența legislativă exclusivă a Parlamentului, vă solicităm reexaminarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 60/2006 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, precum și pentru modificarea altor legi în sensul păstrării formei inițiale a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 60/2006.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'T. Băsescu', written over the printed name below.

TRAIAN BĂSESCU